

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด
ของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี

Management Factors that Affecting the Effectiveness of Substance Abuse Prevention
Model School Anti-Drug Standards in Prachuap Khiri Khan, and Kanchanaburi Province

กิตติธัช แสนภูวา¹

มณฑา จำปาเหลือง²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด 2) ระดับประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด และ 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 17 คน ครูแกนนำ 345 คน รวม 362 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.957 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติตามลำดับ

2. ประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนักเรียน และด้านนักเรียนแกนนำ ตามลำดับ

3. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด (X_2) ($B = 1.087$) และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ (X_1) ($B = 0.287$) ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้ $\hat{Z}_{tot} = 0.693 (X_2) + 0.244 (X_1)$

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร, ประสิทธิภาพ, การดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติด, โรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Abstract

The purposes of this research were to study : 1) the level of management factors that the implementation of substance abuse prevention, 2) the level of the effective implementation of substance abuse prevention of the Model Schools for Anti-Drug Standards, and 3) the management factors that affecting the effective implementation of substance abuse prevention of the Model Schools for Anti-Drug Standards. The population were 17 school administrators, including 345 mainstay teachers in total of 362 people working on the project of the Model Schools for Anti-Drug Standards of the Red Cross Society, The Thai Red Cross in Prachuap Khiri Khan, and Kanchanaburi Provinces. The instrument was a Rating Scale questionnaire, when the reliability was 0.957. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise regression analysis.

The research finding was as follows:

1. The management factors that the implementation of substance abuse prevention was overall at a high level ranging from the higher mean scores as the aspect of the administrators' management factors in the management system according the standard of anti-drug and the policy into practice, respectively.

2. The effective of substance abuse prevention of the Model Schools for Anti-Drug Standards was overall at a high level ranging from the higher mean scores as the aspect of students and vocal students, respectively.

3. Management factors that affecting effective implementation of substance abuse prevention of the Model Schools for Anti-Drug Standards in Prachuap Khiri Khan, and Kanchanaburi Provinces was found that the administrators' management factors in the management system according the standard of anti-drug (X_2) ($B = 1.087$) and the policy into practice (X_1) ($B = 0.287$) affecting the effective implementation of substance abuse prevention of the Model Schools for Anti-Drug Standards which could be written as the regression equation in standard score as $\hat{Z}_{tot} = 0.693 (X_2) + 0.244 (X_1)$

Keys word: Management Factors, Effectiveness, Substance Abuse Prevention, Model School Anti-Drug Standards

บทนำ

ปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน และเป็นปัญหาเรื้อรังระยะยาว ซึ่งมีแนวโน้มในการขยายขอบเขตของปัญหามากยิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่าสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดของประเทศไทยมีครบวงจรและเป็นปัญหาที่ร้ายแรง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อตัวผู้เสพ และส่งผลกระทบต่อผู้อยู่ใกล้ชิด ตลอดจนเป็นปัญหาของสังคมส่วนรวม นำมาซึ่งความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล บั่นทอนความเจริญและความมั่นคงของประเทศชาติ ส่งผลให้ประเทศต้องสูญเสียปัจจัยการผลิตในส่วนด้านบุคคล และกำลังทรัพย์เป็นจำนวนมาก เกิดปัญหา

อาชญากรรมตลอดจนทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมและประเทศชาติ ประชากรประเทศใดหากมีผู้เสพสารเสพติดเป็นจำนวนมากแล้ว ประชากรของประเทศนั้นจะไม่มีคุณภาพในการใช้สติปัญญาความคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงพัฒนาตนเองและประเทศให้เจริญก้าวหน้าเนื่องจากสารเสพติดมีผลต่อการไปทำลายสมองและทำให้ร่างกายทรุดโทรม ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องกำหนดเป็นมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด อย่างไรก็ตามการแพร่ระบาดของสารเสพติด ก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มในการระบาดที่รุนแรงสูงมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2554 : 67)

จากสถานการณ์ปัญหาของยาเสพติดดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2553 ให้ความเห็นชอบในหลักการของปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็งชนะยาเสพติดยั่งยืน ระยะที่ 3 ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน เพื่อเป็นทิศทางหลักของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ ในปี 2554 โดยให้ยึดแนวทางดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน โดยจะเน้นบูรณาการระหว่างร้ว/โครงการให้มากขึ้น มีจุดเน้นหนักที่ต้องเร่งรัดดำเนินการโดยเร่งด่วน “ร้ว” ในที่นี้หมายถึง การสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างกิจกรรม สร้างกระบวนการทำงาน ทั้งภาครัฐและประชาชน ได้ดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ร้วชายแดน กำหนดพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน เป็นพื้นที่เป้าหมายหลักในการสกัดกั้นยาเสพติด และพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ภาคกลาง เป็นเป้าหมายรอง 2) ร้วชุมชน กำหนดหมู่บ้านและชุมชนที่ยังคงมีปัญหาเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องแก้ไข และพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เข้มแข็ง เป็นแนวป้องกันยาเสพติด 3) ร้วสังคม กำหนดปัจจัยเสี่ยงหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงในแต่ละอำเภอ/จังหวัด เป็นเป้าหมายสำคัญ และเร่งรัดแก้ไขปัญหายาปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ใกล้สถานศึกษา 4) ร้วโรงเรียน กำหนดสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์เสี่ยง/เสี่ยงสูงในแต่ละพื้นที่อำเภอ/จังหวัด เป็นเป้าหมายป้องกันและแก้ไขปัญหายา และ 5) ร้วครอบครัว กำหนดครอบครัวที่มีปัญหายาเสพติดเป็นความเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2554 : 201)

ส่วนสำนักงานอสาอากาศ สภาอากาศไทย ได้ริเริ่มโครงการกิจกรรมการต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษาที่มีชื่อว่า โครงการโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานระบบการต้านยาเสพติดขึ้น โดยมีหลักการสำคัญของการดำเนินการมีอยู่ 4 ข้อ คือ 1) เรื่องการต่อต้านยาเสพติดมิใช่เรื่องของโรงเรียนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องของการประสานเครือข่ายระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน 2) การดำเนินงานได้มีความสำเร็จอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นอกจากมีคนที่มีความรู้แล้วต้องมีระบบการทำงานที่มีมาตรฐานด้วย (ระบบดี คนดี งานสำเร็จแบบยั่งยืน) 3) การดำเนินงานในโรงเรียนต้องเกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรใน โรงเรียนทั้ง 3 ระดับคือ ระดับผู้บริหาร (กำหนดนโยบาย) ระดับครูแกนนำ (ฝ่ายจัดการ) และนักเรียน (ผู้ร่วมปฏิบัติการ) 4) มีกิจกรรมคุณภาพที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดมีจิตใจ ที่เข้มแข็งสามารถต่อสู้กับยาเสพติดที่มายั่วชวน ยั่วยุได้ด้วยตนเอง

ทั้งนี้ สำนักงานอสาอากาศ สภาอากาศไทยได้คัดเลือกและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการดังกล่าวทั้งประเทศโดยแบ่งเป็น 6 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับภาคตะวันออกนั้นมีโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการอยู่จำนวน 2 จังหวัด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ โรงเรียนปากน้ำปราณวิทยา โรงเรียนเมืองปราณบุรี โรงเรียนอ่าวน้อยวิทยา นิคม โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 65 (วังไทรตึง)โรงเรียนพัฒนาศาสตร์วิทยา โรงเรียนหัวหิน และจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ โรงเรียนพนมทวนพิทยาคม (สว่างเฉลิมสุคนธ์สิทธิอุปถัมภ์)

โรงเรียนวิสุทธิรังษี รวมทั้งสิ้น 10 โรงเรียน ซึ่งสามารถพัฒนาการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ จนได้รับการรับรองผ่านระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด จากสำนักงานอสาภาค สภาภาคไทยอย่างต่อเนื่อง และเป็นโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย ในการต้านยาเสพติดในสถานศึกษาที่นำนโยบายการป้องกันยาเสพติดโดยใช้กระบวนการกลุ่มลงสู่การปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งมีการบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการของครูแกนนำ นักเรียนแกนนำและกิจกรรมคุณภาพที่ประสบความสำเร็จพร้อมเป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี และส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลในระดับดีเด่นในด้านต่างๆ ซึ่งประสิทธิผลของโครงการนี้สะท้อนให้เห็นถึงกลไกสำคัญที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลที่ได้รับ ทำให้เกิดคำถามว่า ทำไมโรงเรียนทั้ง 10 แห่งดังกล่าวนี้มีประสิทธิผลสูงในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนต่างได้รับรางวัลดีเด่นทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภูมิภาคและในระดับชาติ จนสามารถดำเนินงานโครงการบรรลุตามเป้าหมายของคณะกรรมการตรวจรับรองจากสำนักงานอสาภาค สภาภาคไทยได้

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวทำให้ทราบว่า การบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดโดยการนำนโยบายและมาตรการปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และระบบบริหารงานตามมาตรฐานการต้านยาเสพติดของสำนักงานอสาภาค สภาภาคไทยมาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารงานดังกล่าว ส่งผลดีต่อโรงเรียนและสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงเกิดแรงบันดาลใจที่ต้องการศึกษาถึงปัจจัยการบริหารที่ส่งผลประสิทธิผลต่อการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา แนวคิด แนวทาง ตลอดจนพัฒนาบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของผู้ดำเนินงานในโครงการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการ

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหาร 17 คน ครูแกนนำ 345 คน รวม 362 คน มีจำนวน 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานระบบการต้านยาเสพติด ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปากน้ำปราณวิทยา โรงเรียนเมืองปราณบุรี โรงเรียนอ่าวน้อยวิทยานิคม โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 65 (วังไทรตึง) โรงเรียนพัฒนาสาสตร์วิทยา โรงเรียนหัวหิน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โรงเรียน พนมทวนชนูปถัมภ์ โรงเรียนพนมทวนพิทยาคม (สว่างเฉลิมสุคนธ์สิทธิ์อุปถัมภ์) และโรงเรียนวิสุทธิรังษี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ หน้าที่ที่ปฏิบัติในสถานศึกษา และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ 2) ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านนักเรียนแกนนำ

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี และร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และของนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขและปรับปรุง ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (Index of Item-objective congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเดียวกับประชากรที่ไม่ได้เลือกมาให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนหัวหินวิทยาคม จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้เท่ากับ 0.957 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 2) ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
2. วิเคราะห์ประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนักเรียน และ 2) ด้านนักเรียนแกนนำ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
3. วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษา

1. ระดับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด รองลงมาคือ ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ พิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาคือ นโยบายของกระทรวงมหาดไทย ตามลำดับ นำเสนอตารางต่อไปนี้

ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.29	0.27	มาก	1
2. นโยบายของกระทรวงมหาดไทย	4.18	0.30	มาก	2
เฉลี่ย	4.23	0.24	มาก	

1.2 ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ ด้านสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านกิจกรรม และด้านการทำเอกสาร ตามลำดับ นำเสนอตารางต่อไปนี้

ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1. ด้านผู้มีส่วนร่วม	4.15	0.31	มาก	8
2. ด้านกิจกรรม	4.35	0.24	มาก	2
3. ด้านบุคลากร	4.30	0.28	มาก	4
4. ด้านการทำเอกสาร	4.31	0.28	มาก	3
5. ด้านการดำเนินงาน	4.29	0.27	มาก	5
6. ด้านครูแกนนำ	4.20	0.29	มาก	6
7. ด้านสถานศึกษา	4.51	0.36	มากที่สุด	1
8. ด้านครอบครัวและชุมชน	4.16	0.34	มาก	7
เฉลี่ย	4.28	0.18	มาก	

2. ระดับประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านนักเรียน รองลงมาคือ ด้านนักเรียนแกนนำ ตามลำดับ

2.1 ด้านนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ เป็นผู้ที่ไม่เสพติดสารเสพติดและอบายมุขอื่นๆ รองลงมาคือ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสุขนิสัยที่ดี และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด ตามลำดับ นำเสนอตารางต่อไปนี้

ด้านนักเรียน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด	4.20	0.40	มาก	3
2. มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสุขนิสัยที่ดี	4.35	0.47	มาก	2
3. เป็นผู้ที่ไม่เสพยาเสพติดและอบายมุขอื่นๆ	4.46	0.49	มาก	1
เฉลี่ย	4.33	0.31	มาก	

2.2 ด้านนักเรียนแกนนำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้ดังนี้ มีภาวะความเป็นผู้นำ รองลงมาคือ สามารถทำงานเป็นทีมได้ และสามารถทำงานตามแผนงานตามลำดับขั้นตอนเพื่อดำเนินกิจกรรมการต้านยาเสพติดไปยังเพื่อนนักเรียนและผลงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามลำดับ นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ด้านนักเรียนแกนนำ	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1. มีภาวะความเป็นผู้นำ	4.24	0.43	มาก	1
2. สามารถทำงานเป็นทีมได้	4.20	0.40	มาก	2
3. สามารถทำงานตามแผนงานตามลำดับขั้นตอนเพื่อดำเนินกิจกรรมการต้านยาเสพติดไปยังเพื่อนนักเรียนและผลงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.10	0.55	มาก	3
เฉลี่ย	4.18	0.33	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไข สารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี

3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรปัจจัยการบริหารของผู้บริหารด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ และด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด มีค่าเท่ากับ 0.551 ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันไม่ถึง 0.99 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กันไม่สูงจนเกินไป ดังนั้นสามารถทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนต่อไปได้

3.2 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมมีด้านเดียวที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด (X_2) และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ (X_1)

ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด (X_2) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1.087 และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ (X_1) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.287 ประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 35.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ร้อยละ 23.24

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยการบริหารการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด รองลงมาคือ ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการกำหนดแนวทาง การดำเนินงานภายในสถานศึกษา เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนปลอดภัยจากยาเสพติดและดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดเพื่อให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต้านยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก จุลนาง (2549 : ข-ค) ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านสถานศึกษามีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาเป็นหัวใจทางด้านการปลูกฝังและการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2554 : 21) สถานศึกษามีการจัดประชุมครูและบุคลากรวิเคราะห์นโยบายเพื่อกำหนดโครงสร้างของประเภทกิจกรรม และวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อดำเนินการตามโครงการต้านยาเสพติดตามมาตรฐานระบบการต้านยาเสพติดของสำนักงานอสาภาค มีการส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ นักเรียนมีความอดทน อดกลั้นต่อสิ่งที่มีอยู่ชุกชุมให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และจัดทำเอกสารกำหนดนโยบายต้านยาเสพติดที่อธิบายถึงแนวคิด วิธีการ และเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และคู่มือปฏิบัติในการต้านยาเสพติดที่อธิบายถึงวิธีการดำเนินการในการต้านยาเสพติด เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเชษฐ์ บมโล่ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการปฏิบัติตามมาตรการ การป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา พบว่า ทุกสถานศึกษาให้ความสำคัญและมีการบริหารจัดการ กำหนดทีมครู-อาจารย์ รับผิดชอบโดยจัดเป็นโครงการมีการวางแผน การดำเนินงานที่แน่นอนตลอดทั้งปี โดยบรรจุ กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.2 ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้เป็นอย่างดี เพราะสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่พัฒนานักเรียนด้านความสามัคคีในหมู่คณะ เช่น กิจกรรมกีฬาภายใน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมจิตอาสา ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 11) ที่กำหนดนโยบายเอาไว้ว่า ให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียนเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภา ชูคำ (2543 : 87-88) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรมีการวางแผนร่วมกันหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีกีฬาและชมรม

ต่อต้านสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง ดำเนินจัดการกับปัญหาสารเสพติดอย่างเคร่งครัด สร้างเสริมกิจกรรมวิชาการและ วรรณคดีให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยเกี่ยวกับสารเสพติด ควบคุม สอดส่อง ดูแลพฤติกรรมนักเรียน โดยความร่วมมือ กับผู้ปกครอง

2. ระดับประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐาน การต้านยาเสพติด สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านนักเรียน รองลงมาคือ ด้านนักเรียนแกนนำ ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสถานศึกษา จะต้องดำเนินการนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมโดยสถานศึกษากำหนดเป็น นโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมี ประสิทธิภาพสูงสุดต่อตัวนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร ตัวคำภา (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผล การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2.1 ด้านนักเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการดำเนินการพบว่า สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียน เป็นผู้ที่ไม่เสติดสารเสพติดและอบายมุขอื่น ๆ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสุขนิสัยที่ดี และมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย (2548 : 27-28) ที่กำหนดไว้ว่า ประสิทธิภาพของการดำเนินงานโรงเรียน ต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพ ติดและสิ่งมอมเมา และมีทักษะในการปฏิเสธสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาได้ ผู้เรียนจะต้องรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และป้องกันตนเองไม่ให้ไปเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดจากสิ่งมอมเมา

2.2 ด้านนักเรียนแกนนำ อยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนแกนนำมีภาวะความเป็นผู้นำ สามารถทำงาน เป็นทีมได้ และสามารถทำงานตามแผนงานตามลำดับขั้นตอนเพื่อดำเนินกิจกรรมการต้านยาเสพติดไปยังเพื่อน นักเรียนและผลงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานอสาภาค สภาภาค ไทย (2548 : 27-28) ที่กล่าวว่า นักเรียนแกนนำสามารถจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพราะนักเรียนแกนนำจะอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันมากที่สุด ดังนั้นนักเรียนแกนนำจะสามารถสอดส่องและ ดูแลเพื่อนนักเรียนได้สม่ำเสมอ สามารถให้คำปรึกษากับเพื่อนนักเรียนอื่นๆ โดยมีการบันทึกเก็บประวัติเป็นรายๆ ไป โดยใช้ความรู้ความเข้าใจจากการอบรมหลักสูตรการต้านยาเสพติดจากสภาภาคไทย และจัดทำรายงานผลการทำ กิจกรรม และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

3. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียน ต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ด้านระบบ บริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด และด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ

3.1 ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติดส่งผลต่อประสิทธิผล การดำเนินการ ป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัด กาญจนบุรี แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการต้านยาเสพติดตามมาตรฐานระบบการ ต้านยาเสพติดของสำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย ซึ่งสำนักงานอสาภาคได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน

ภายในสถานศึกษาที่มีความมุ่งหวังให้นักเรียนปลอดภัยจากยาเสพติด และดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดเพื่อให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต้านยาเสพติด (สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย, 2548 : 1-26) จากการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรีมีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เพราะสถานศึกษามีการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ โดยส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน และจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายในสถานศึกษาให้แก่ักเรียนตามความถนัด ความสนใจ และสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานระบบต้านยาเสพติดของสำนักงานอสาภาค (สำนักงานอสาภาค สภาภาคไทย, 2548 : 1-26) ที่กล่าวว่ากิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นมาถือเป็นหัวใจสำคัญของมาตรฐานระบบการต้านยาเสพติด เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ นั้น จะบอกถึงระดับคุณภาพ และขอบข่ายของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานต้านยาเสพติดของสถานศึกษา โดยโรงเรียนต้นแบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรีมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและวิธีการป้องกันให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อขยายขอบข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 106-108 อ้างถึงใน สุจิตต์และอัญชิษฐา ลั่นซ้าย, 2542 : 41) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูกับครู และครูกับผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยด้านโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมมีความสัมพันธ์ต่อการใช้หรือการปฏิเสธยาเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองและชุมชนมีทัศนคติต่อการต้านยาเสพติดดีขึ้นและให้ความเอาใจใส่กับบุตรหลานของตนเองมากขึ้นจึงส่งผลทำให้ผลการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ชูคำ (2543 : 87-88) สรุปแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรมีการวางแผนร่วมกันหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมต่อต้านสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประสานงานกับตำรวจและผู้ปกครองอย่างจริงจัง สรุปผลการประเมินการแก้ไขปัญหายาเป็นรายเดือนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และประเมินอย่างต่อเนื่องให้มีการตรวจหาสารเสพติดและบำบัดฟื้นฟู ดำเนินจัดการกับปัญหายาเสพติดอย่างเคร่งครัด สร้างเสริมกิจกรรมวิชาการและรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยเกี่ยวกับสารเสพติด ควบคุม สอดส่อง ดูแลพฤติกรรมนักเรียน โดยความร่วมมือกับผู้ปกครอง (บุญชัย วงศ์เต๊ะ, 2545 : 67-68) จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนร่วมมือประสานกันทำให้การแพร่ระบาดของสารเสพติดลดลง

3.2 ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไข สารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยไปปฏิบัติ โดยสถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 11) กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา รวมถึงการดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนครบวงจรนับตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร สื่อ วิธีการสอน และกิจกรรมของสถานศึกษา เน้นการฝึกทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับเยาวชนเพื่อผลทางการพัฒนาบุคลิกภาพ และการตัดสินใจเลือกพฤติกรรม จนเยาวชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีผลต่อบุคลิกภาพที่ดี และเพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมในการสร้างคนอย่างแท้จริง

กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทสำคัญอย่างมาก แต่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2554 : 21) สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก จุลนาง (2549 : ข-ค) พบว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียนมีค่ามากที่สุด และโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรีจะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ควรจัดให้มีการทำงานระบบเครือข่ายที่เน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 11) ที่กำหนดให้สถานศึกษาปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษาให้เยาวชนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ และให้มีการพัฒนาระบบบริหารและจัดการ ตลอดจนการสนับสนุนทางวิชาการเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา เน้นการทำงานระบบเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร ด้วงคำภา (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ระบบบริหาร ระบบให้คำปรึกษา ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา ด้านระบบบริหารงานมาตรฐานการต้านยาเสพติด อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ควรร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมต้านยาเสพติด โดยใช้กระบวนการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้ระบบบริหารงานตามมาตรฐานการต้านยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการศึกษา ด้านนโยบายสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจึงควรกำหนดให้งานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นนโยบายหลักของสถานศึกษา โดยมอบหมายให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มบรรจุเนื้อหาการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในรายวิชาต่างๆ มากขึ้น และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

1.3 จากผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ฉะนั้นทุกภาคส่วนควรมีการร่วมมือกันในการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการ การปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์ 5 ร้วของกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวก็ถือหัวใจสำคัญที่จะป้องกันยาเสพติด เพราะเมื่อใดครอบครัวเข้มแข็งก็จะส่งผลต่อพื้นฐานของความเข้มแข็งของประเทศด้วยเช่นกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติด เพื่อนำผลการศึกษามาแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไขสารเสพติดของโรงเรียนต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในโรงเรียนภูมิภาคอื่นที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานอสาภาค สภาการศึกษาไทย เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการให้คำปรึกษา ปัจจัยด้าน โครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกันแก้ไข สารเสพติดของโรงเรียน ต้นแบบระบบมาตรฐานการต้านยาเสพติดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร ดวงคำภา. (2553). ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีขาวกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จิรภา ชูคำ. (2543). การจัดการเกี่ยวกับปัญหาสารเสพติดของสถานศึกษาในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชัย วงศ์เต๊ะ. (2545). การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านบ่อสร้าง อำเภอสนมกำแพง จังหวัด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก จุลนาง. (2549). การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมเชษฐ์ ปมไธ. (2542). การประเมินการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะ กรณีสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสงขลา. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2546). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุจิต และอัญชัญ ล้นชัย. (2542). การศึกษารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ. งานวิจัยจากทุนคณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2548). แนวทางดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายา เสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- _____. (2554). นโยบายและยุทธศาสตร์ 5 ร้วในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานอสาภาค สภาการศึกษาไทย. (2548). มาตรฐานระบบการต้านยาเสพติด Qualifications for Anti- Drug Policy (QAD). เอกสารอัดสำเนา.